

עפ"ת (חיפה) 38217-05-25 - מוחמד סאלם נ' מדינת ישראל

עפ"ת (חיפה) 38217-05-25 - מוחמד סאלם נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

עפ"ת (חיפה) 38217-05-25

מוחמד סאלם

נגד

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה

ב"כ עו"ד מ' אפלביום

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[28.05.2025]

כבוד השופט שלמה בנג'ו

ע"י ב"כ עוה"ד אמיר אבו חאטום

פסק דין

בפני ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום לתעבורה בעכו (כבוד השופטת יונת אברהם-הברפלד) מיום

20/04/2025 בתיק 9431-02-25 במסגרתו הוטלו עליו העונשים הבאים:

א. שני חודשי מאסר בפועל בניכוי תקופת מעצרו;

ב. 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים שלא יעבור עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה או לפי סעיף 67

לפקודת התעבורה;

ג. קנס בסך 2,500 ₪;

ד. פסילה בפועל למשך שנה, תוך הפעלת פסילה מותנית של חודשיים במצטבר, כך שהמערער ירצה 14 חודשי

פסילה בפועל;

ה. 6 חודשי פסילה על תנאי למשך 3 שנים שהמערער לא יעבור את העבירה בה הורשע, או אחת העבירות

המפורטות בתוספת הראשונה או השנייה לפקודת התעבורה.

הערעור מופנה כנגד אופן ריצוי רכיב המאסר בפועל כך שלבקשת המערער מבוקש לרצותו בעבודות שירות.

רקע והליכים קודמים

כנגד המערער הוגש כתב אישום לבית המשפט קמא לפיו בתאריך 16/02/2025 סמוך לשעה 19:40 רכב על אופנוע בכביש 70 לכיוון כביש 85. שוטרי תנועה שהיו במקום הבחינו באופנוע כשלוחית זיהוי שלו מוסתרת והורו למערער לעצור לצורך בדיקה שגרתית. המערער לא שעה לדרישתם והחל נמלט מהם. הם דלקו אחריו באופנועים המשטורתיים עליהם רכבו. במנוסתו מפניהם, נסע המערער בשול הכביש, זגזג בין הרכבים שנסעו בכביש, חלף על פני צמתים מרומזרים באדום, נסע במהירות בלתי סבירה, תוך שאינו מציית להוראות השוטרים, כשהוא נוסע במהירות קצה העולה על 240 קמ"ש, בכביש 85 לכיוון מערב, כל זאת כאשר השוטרים נוסעים אחריו באופנועים משטורתיים ומפעילים "מהבהבים" והמערער לא שועה לדרישתם ולא עוצר.

ביום 23/02/2025 הודה המערער בעובדות כתב האישום המפורטות לעיל והורשע בעבירות הבאות: נהיגה ללא רישיון נהיגה על אופנוע (בלתי מורשה לנהיגה) - עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה; לוחית זיהוי מוסתרת - עבירה על פי תקנה 165(א) לתקנות התעבורה; נהיגה ברמזור אדום - עבירה לפי תקנה 22(א) לתקנות התעבורה; אי ציות להוראת שוטר במדים - עבירה לפי תקנה 23(א)(2) לתקנות התעבורה; נהיגה ברכב כאשר רישיון הרכב פקע מעל לחצי שנה - עבירה לפי סעיף (2) לפקודת התעבורה; נהיגה במהירות בלתי סבירה - עבירה לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה, ונהיגה ללא ביטוח - עבירה לפי סעיף 2א לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970. בגזר הדין עמד כב' בית המשפט קמא על השיקולים העונשיים הרלוונטיים לצורך גזירת הדין, צוינה חומרת מעשיו של המערער כפי שעלתה מנסיבות ביצוע העבירות בהן הורשע, תוך שנהג באופנוע כשהוא בלתי מורשה לנהיגה, באופן מסכן חיים, מתחמק מהשוטרים, חוצה צמתים באור אדום ולא שועה לדרישות השוטרים לעצור על אף שהפעילו אמצעים והתרעו בו שוב ושוב לעצור. עוד ציין כב' בית המשפט קמא את נסיבותיו האישיות של המערער, הרשעותיו, קבע מתחם ענישה הולם וציין כי בנסיבות הנתונות מדובר במעשים חמורים ונוכח עברו של המערער הגם שאינו מכביד באופן יחסי, מעשיו לענישה בדמות של מאסר בפועל לצד יתר רכיבי ענישה. כמו כן, נבחנה שאלת חילוט האופנוע בו בוצעה העבירה, אך מכיוון שהייתה מחלוקת אם האופנוע שייך למערער או לאדם אחר, נדחה עניין זה לבירור לשלב מאוחר יותר. בסופו של יום מצא בית המשפט קמא למקם את העונש סמוך לתחתית המתחם שקבע, וגזר על המערער בין היתר חודשיים מאסר לריצוי בכליאה ממשית לצד יתר רכיבי ענישה, כפי שפורטו בכותרת ההחלטה. מכאן הערעור שבפניי במסגרתו מבקש המערער להמיר את המאסר בכליאה ממשית למאסר שירוצה בעבודות שירות. ב"כ המערער טוען, כי הוא לא מתעלם מחומרת המעשים אך למרות החומרה, אין מקום לקבוע כי העונש ירוצה במאסר בכליאה ממשית שכן מדובר במערער נטול עבר פלילי, מעולם לא ריצה מאסר בפועל, והפן השיקומי גובר על הפן ההרתעתי. נטען, כי בטיעוני המאשימה לעונש בבית המשפט קמא היא ביקשה ענישה של מאסר ל-6 חודשים, כך שהיא לקחה בחשבון שיכול להיות שזה ירוצה בעבודות שירות. כמו כן, נטען כי המערער כלל לא נשלח לקבלת תסקיר שירות מבחן. מדובר בבחור צעיר בעל נסיבות אישיות מיוחדות, הוריו פרודים, הוא המפרנס היחיד, ועובד יחד עם אביו בשיפוצים. בנוסף, צוין כי הוא נתון תקופה ארוכה באיזוק אלקטרוני וחירותו הוגבלה.

מנגד ב"כ המדינה ביקשה לדחות את הערעור תוך שהיא חוזרת ומדגישה כי מדובר באירוע חמור ביותר מסכן חיים, נוכח העובדה שהמערער אילץ את השוטרים לבצע מרדף אחריו דבר ששיקף סיכון ליתר משתמשי הדרך. עוד ציינה, כי בית המשפט הסביר מדוע יש למקם את עונשו של המערער במתחם כפי שהוא מוקם, ומדוע נכון היה לקבוע כי עונש זה ירוצה במאסר ממשי ולא בעבודות שירות. בשים לב לעובדה שהמערער הפגין חוסר מרות כלפי שוטרים אין שום סיבה לתת בו אמון ולאפשר לו לבצע עבודות שירות. דין והכרעה

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בתיק בית המשפט קמא ובגזר הדין נחה דעתי כי דין הערעור להידחות. לפי ההלכה הפסוקה אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בגזירת הדין, אלא מקום בו נעשתה טעות בולטת בגזר הדין אשר הובילה לתוצאה שגויה, או מקום בו חורגת הענישה בגזר הדין ממדיניות הענישה הנוהגת באופן קיצוני [ע"פ 2400/24 בן עמי נ' מדינת ישראל, פסקה 13, (18.5.2025)].

המערער הורשע על פי הודאתו בשורה ארוכה של עבירות בחוקי התעבורה אשר נסיבות ביצוען הן מהחמורות וגובלות בסיכון חיים ממש. מדובר במי שרכב על אופנוע תוך שהוא מסתיר את לוחית הזיהוי של האופנוע, נקרא על ידי שוטרים אשר אף הם היו רכובים על אופנוע לעצור לבדיקה שגרתית, והחל נמלט מפניהם תוך שהוא נוסע על השול, מזגזג בין רכבים, חוצה צמתים באור אדום ונוסע במהירות עצומה, הכל תוך סיכון חיי וסיכון חייהם של יתר המשתמשים בדרך. גזר דינו של כב' בית המשפט קמא מפורט ומנומק כדבעי תוך שהוא לוקח בחשבון את הערכים המוגנים שנפגעו, את עוצמת הפגיעה בהם ואת מדיניות הענישה הנוהגת, ושם דגש נכון לעוצמת הסכנה הרבה שהפגין המערער ליתר המשתמשים בדרך. כמו כן, נתן בית המשפט קמא דעתו לנסיבותיו האישיות של המערער, העובדה שהוא הודה בהזדמנות הראשונה, היותו נעדר עבר פלילי שזהו לו מאסר הראשון, נלקחו בחשבון 13 הרשעותיו הקודמות תוך הדגשה שרובן מסוג ברירת משפט, למעט הרשעתו האחרונה מיום 19/08/2024 בעבירה זהה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בגינה נפסל מנהיגה לתקופה של חודש, ובסופה של מלאכת גזירת הדין קבע בית המשפט כי העונש הראוי הוא, בין היתר, כליאה ממשית לחודשיים ימים.

המערער הפגין התנהגות פורעת החוק אשר הסלימה מרגע אחד למשנהו, תוך סיכון חמור של חיי אדם. הוא נהג באופנוע מבלי שהוא מורשה לנהוג עליו, התבקש לעצור ע"י השוטרים, נס מפניהם, תוך סיכון מתמשך לחיי אדם, כשהוא נוסע בשול, וחוצה צמתים באדום, הכל במהירות קצה מסחררת, ולו היה רכב או הולך רגל בפניו, האירוע היה מסתיים לבטח בקיפוד חיי אדם. התנהגות כזאת משקפת זלזול חמור בשלטון החוק ונציגיו, וזלזול חמור כלפי ערך חיי אדם ושלומם. על חומרתה של תופעה זו התבטא כב' הנשיא י' עמית בע"פ 1919/22 מקדשי נ' מדינת ישראל, פסקה 15 [פורסם בנבו] (2.8.2022) ואמר כך:

"[...] חלפו השנים, והמרדף הפך לאירוע 'אזרחי' כמעט שגרתי, שבמהלכו אדם נמלט ברכבו מפני ניידות המשטרה הדולקות אחריו. אין צורך להכביר מילים על אודות הסכנה הכרוכה במרדף. סכנה לעוברי אורח ולמשתמשים בכביש, וסכנה לשוטרים - הן אלה שדולקים אחר הרכב הנמלט והן אלה שפורסים מחסום כדי לסגור בעד הרכב הנמלט, ולמרבה הצער, אך לאחרונה קיפחו שוטרים את חייהם בעקבות ניסיונות הימלטות ומרדף. כאשר שוטר מורה לאדם לעצור בשולי הדרך - יש לעצור. כך, חלק ופשוט. כאשר אדם נמלט תוך כדי מרדף, הוא מעיד על עצמו שהוא נכון לסכן חיי אדם, ובשפת הרחוב 'הוא לא רואה ממטר', והעיקר מבחינתו הוא למלט את עצמו. אכן, ההימלטות היא פעמים רבות 'ספונטנית', בהחלטה של שניה, אך הדבר מעיד על הלך החשיבה הבלתי נורמטיבי בעליל של הנמלט...".

על הסכנה הטמונה בהמלטות משוטרים תוך נהיגה פראית בכביש אפנה לע"פ 5881/09 סויה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.1.2010); ע"פ 1604/13 עסילה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (29.7.2014); ע"פ 3300/16 אבו ענזה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 [פורסם בנבו] (11.5.2017); ע"פ 8664/19 בכר נ' מדינת ישראל, פסקה 13 והאסמכתאות הרבות שם [פורסם בנבו] (8.3.2020).

בית המשפט העליון הבהיר כי התרופה העונשית למעשים כגון אלה חייבת להיות ענישה מחמירה הנותנת ביטוי לשלל הסיכונים המגולמים בביצוע עבירות מסוג זה:

"עזות המצח הבלתי נתפסת של התעלמות מהוראות שוטרים, לצד פוטנציאל הנזק העצום שעלול להיגרם לעוברי אורח ולמעורבים במרדף, מביאה לכך ש"על הענישה בעבירות הכרוכות במרדף לשקף את תרומת בתי המשפט בהגנה על הציבור ועל השוטרים העושים מלאכתם. כפי שנאמר פעמים רבות בפסיקה, 'חברה מתוקנת לא יכולה להשלים עם תופעות של נהיגה פראית וביריונות אשר מסכנת את ביטחון ציבור הנהגים ועוברי הדרך'" (עניין מקדשי, פסקה 15). בבואנו לגזור את הדין, עלינו לראות נגד עינינו את השוטרים שמסכנים את עצמם ואת פוטנציאל הסכנה לציבור עוברי הדרך, ולתת את הדעת על כך שהמרדף, כשלעצמו, מעיד על זלזול בוטה בחוק, בשומרי החוק ובחיי אדם" [מפי כב' הנשיא עמית, ע"פ 2514/23 סאמי הייב נ' מדינת ישראל, פסקה 5, 1.2.2024].

בנדוננו, המערער יכול היה לסיים את האירוע בדוח על נהיגה ללא רשיון באופן ובכך היה מסתיים העניין, הוא גם יכול היה לעצור מיד לאחר שהחל לנוס וראה את השוטרים דולקים אחריו. אך הוא בחר כאמור להסלים את האירוע תוך שהתמיד בנהיגה פרועה מסכנת חיים. בית המשפט העליון פסק לא אחת, כי "חברה מתוקנת אינה יכולה להשלים ואסור לה להשלים עם בריונות ופריקת עול מסוג זה" [ע"פ 2410/04 מדינת ישראל נ' אבולקיעאן (11.11.2004)].

שם הוחמר עונשו של נאשם שנהג בפראות בכבישים מ-24 חודשי מאסר ל-48 חודשי מאסר בפועל [ראו גם: 2635/12 סאלם אבו כפ' נ' מדינת ישראל (24.04.2013)], ובפסיקה מהעת האחרונה שב והבהיר בית המשפט העליון כי "הסכנה הגלומה בנהיגה פרועה תוך סיכון חיי אדם במזיד אשר גוררת אחריה מרדף משטרתי - מצדיקה בפני עצמה ענישה הולמת" [כב' השופט י' אלרון בע"פ 2250/24 מדינת ישראל נ' רמי אבו שמים מוגרבי, פסקה 10, 7.8.2024].

בגין מעשיו ראוי היה המערער למאסר בכליאה ממשית, גם אם זה מאסרו הראשון, נוכח חומרתם ולכן תוצאת גזר הדין המטילה מאסר ממשי נכונה. מעבר לכך, לא קנויה למערער הזכות לרצות את המאסר בעבודות שירות [רע"פ 23096-04-25 פלוני נ' מדינת ישראל, 10.4.2025; רע"פ 4030/22 יפרח נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (19.6.2022)].

חסד עשתה התביעה עם המערער כאשר לא הואשם בעבירה של סיכון אדם בנתיבי תחבורה שעונשה הוא מאסר ארוך שנים, וחסד נוסף נעשה עימו שעה שבית המשפט קמא הקל עליו עד מאוד בהטילו עונש מאסר קל ביותר שספק אם הוא משקף הלימה ראויה למעשי העבירה נוכח סיכון חיי האדם שהופגנו מנהיגתו הפרואה של המערער.

אני דוחה את הערעור. המערער יתייצב לתחילת ריצוי עונשו במתקן הכליאה "קישון" ביום 11/06/2025 שעה 08:00 עם תעודת זהות והחלטה זו, לאחר שיעבור תהליכי בדיקה ומיון מול שב"ס. עיכוב ביצוע המאסר יפוג במועד הנזכר לעיל. ערבויות אם הופקדו יושבו למערער במועד התייצבותו למאסר. ניתן היום, א' סיוון תשפ"ה, 28 מאי 2025, בהעדר הצדדים.